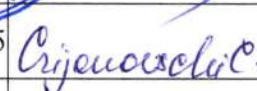
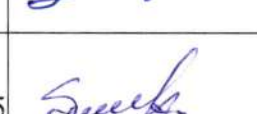

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova
IMSP Institutul de Medicină Urgentă

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ DE SISTEM
PRIVIND MODALITATEA ADRESĂRII ȘI
EXAMINĂRII CHESTIUNILOR ÎN CADRUL
COMITETULUI DE ETICĂ (BIOETICĂ)**

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura nr. 01/15 IMSP Institutul de Medicină Urgentă Secția Managementul Calității serviciilor medicale
TITLU: POS privind modalitatea adresării și examinării chestiunilor în cadrul Comitetului de Etică (Bioetică)	

1. Lista responsabililor de elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii operaționale.

Nr. crt.	Elemente privind responsabil/ operațiune	Numele și prenumele	Funcția	Data	Semnătura
	1				
1.1.	Aprobat	Diana MANEA	Președintele Comitetului de Etică/Bioetică	04.04.2025	
1.2.	Verificat	MAXIM Igor	Vicedirector medical	04.04.2025	
1.3.	Verificat	Cristina CRIJANOVSKI	Șef serviciu juridic	03.04.2025	
1.4.	Elaborat	VOVC Liviu	Șef secție managementul Calității serviciilor medicale	01.04.2025	
1.5.	Elaborat	Ala SUMAN	Medic specialist din cadrul secției Managementul Calității serviciilor medicale	01.04.2025	

2. Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale.

Nr. Crt.	Ediția/revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei	Data de la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției
2.1.	Ediția 1	2025		
2.2.	Revizia 1	2030		

3. Lista persoanelor la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii operaționale.

Nr. Crt.	Scopul difuzării	Exemplar nr.	Compartiment	Funcția	Nume și prenume	Data primirii	Semnătura
	1						
3.1.	Aplicare	1	Administrația	Vicedirector medical	Maxim Igor		
3.2.	Aplicare	2	Administrația	Șef	Vovc Liviu		
3.3.	Aplicare	3	Administrația	Asistent medical șef	Pinteac Olga		
3.4.	Aplicare	4	UPU	Șef	Leontii Boris		
3.5.	Aplicare	5	Departamentul Clinic Anestezie și Terapie Intensivă	Șef	Cobîleşchi Serghei		
3.6.	Aplicare	6	Secția reanimare	Șef	Crivorucica Veaceslav		
3.7.	Aplicare	7	Serviciul coordonare de transplant organe	Șef	Pavlovschi Elena		

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura nr. 01/15 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: POS privind modalitatea adresării și examinării chestiunilor în cadrul Comitetului de Etică (Bioetică)	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

3.8.	Aplicare	8	Departamentul Clinic chirurgie	Şef	Gafton Victor		
3.9.	Aplicare	9	Secția chirurgie nr.1	Şef	Gafton Victor		
3.10.	Aplicare	10	Secția chirurgie nr.2	Şef	Zaharia Sergiu		
3.11.	Aplicare	11	Secția chirurgie nr.3	Şef	Vermeiuc Octavian		
3.12.	Aplicare	12	Secția chirurgie traume asociate	Şef	Gagauz Ion		
3.13.	Aplicare	13	Secția chirurgie vasculară	Şef	Culiuc Vasile		
3.14.	Aplicare	14	Secția chirurgie toracică	Şef	Guțu Serghei		
3.15.	Aplicare	15	Secția Hemodializă	Şef	Negru Rodica		
3.16.	Aplicare	16	Secția urologie	Şef	Axenti Alin		
3.17.	Aplicare	17	Secția ginecologie	Şef	Tihon Ludmila		
3.18.	Aplicare	18	Secția endoscopie	Şef	Dolghii Andrei		
3.19.	Aplicare	19	Blocul de operații	Şef	Galben Sergiu		
3.20.	Aplicare	20	Departamentul Clinic Ortopedie și Traumatologie	Şef	Hîncota Dumitru		
3.21.	Aplicare	21	Secția ortopedie și traumatologie nr.1	Şef	Zelenschi Victor		
3.22.	Aplicare	22	Secția ortopedie și traumatologie nr.2	Şef	Croitor Petru		
3.23.	Aplicare	23	Secția ortopedie nr.1	Şef	Tocarciuc Vitalie		
3.24.	Aplicare	24	Secția ortopedie nr.2	Şef	Croitoru Petru		
3.25.	Aplicare	25	Secția ortopedie și traumatologie nr.3	Şef	Cemîrtan Veaceslav		
3.26.	Aplicare	26	Secția microchirurgie	Şef	Calistru Anatol		
3.27.	Aplicare	27	Secția chirurgia spinării	Şef	Ungurean Victor		
3.28.	Aplicare	28	Departamentul Clinic Neurochirurgie	Şef	Andronachi Victor		
3.29.	Aplicare	29	Secția neurochirurgie	Şef			
3.30.	Aplicare	30	Secția chirurgie OMF	Şef	Cebotari Mih		
3.31.	Aplicare	31	Secția oftalmologie	Şef	Veronica Chișca		
3.32.	Aplicare	32	Departamentul Clinic Neurologie, Epileptol. și Boli interne	Şef	Zota Eremei		
3.33.	Aplicare	33	Secția neurologie	Şef	Balanuta Tatiana		
3.34.	Aplicare	34	Secția neurologie BCV	Şef	Crivorucica Igor		
3.35.	Aplicare	35	Secția epileptologie	Şef	Gorincioi Nadejda		
3.36.	Aplicare	36	Secția boli interne	Şef	Grivenco Aliona		

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura nr. 01/15 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: POS privind modalitatea adresării și examinării chestiunilor în cadrul Comitetului de Etică (Bioetică)	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

3.37.	Aplicare	37	Secția terapie intensivă „Stroke”	Şef	Cernobrov Dumitru		
3.38.	Aplicare	38	Laboratorul medicină intervențională	Şef	Smolnițchi Roman		
3.39.	Aplicare	39	Departamentul Clinic Radioimagnostică și Diagnostic de Laborator	Şef	Zagadailov Diana		
3.40.	Aplicare	40	Laboratorul Clinic Diagnostic	Şef	Chisacova Marina		
3.41.	Aplicare	41	Laboratorul Microbiologic	Şef	Caracuian Elena		
3.42.	Aplicare	42	Secția reabilitare medicală și medicină fizică	Şef	Samotiuc Elena		
3.43.	Aplicare	43	Secția morfopatologie	Şef	Berzoi Lilian		

4. Scopul procedurii:

Prezenta procedura este elaborată în scopul de a proteja angajații/salariații IMSP IMU, care activează în bază de contract, altul decât contractul individual de muncă, care efectuează voluntariat, stagiul sau care sunt detașați, pacienții și alte persoane care interacționează cu sistemul medical și asigură un mediu etic și deontologic.

Stabilește modul de adresare, examinare și raportare a cazurilor de încălcare a Codului de Etică și Deontologie la locul de muncă și reglementează:

- **principiile care urmează a fi respectate;**
- **modalitățile de sesizare și înregistrare** a cazurilor de încălcare a Codului de Etică și Deontologie;
- **rolul și atribuțiile la înregistrarea, raportarea** și examinarea cazurilor de încălcare a Codului de Etică și Deontologie;
- **măsurile de protecție a persoanei care a depus plângere** cu referire la fapte de încălcare a Codului de Etică și Deontologie.

5. Domeniul de aplicare al procedurii:

Prezenta procedură se aplică de către întreg personalul medical și non-medical din cadrul IMSP Institutul de Medicină Urgentă, care este implicat în administrarea, executarea și raportarea actului medical aplicat pacientului. Procedură este utilizată de cei cu responsabilități de realizare a ei în toate departamentele secțiilor și serviciile.

Prezența POS se aplică pentru cazurile de încălcare a Codului de Etică și Deontologie, care apar în legătură cu acordarea serviciilor medicale sau care rezultă din activitatea de muncă, în următoarele condiții:

1. în spațiile publice și private atunci când acestea constituie locul de muncă;
2. locurile în care angajații IMSP IMU, inclusiv care activează în baza de contract, altul decât contractul individual de muncă, care efectuează voluntariat, stagiul sau care sunt detașați petrec pauza de masă, se odihnesc, mănâncă sau folosesc grupurile sanitare, instalații pentru spălare și vestiarele;
3. pe durata delegărilor, deplasărilor, instruirilor, evenimentelor sau activităților în interes de serviciu, inclusiv în timpul deplasării spre locul de muncă;
4. prin intermediul comunicărilor legate de realizarea atribuțiilor de serviciu, inclusiv cele efectuate prin tehnologia informației și comunicațiilor;
5. spațiile de cazare puse la dispoziție în interes de serviciu;
6. alte cazuri similare.

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura nr. 01/15 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: POS privind modalitatea adresării și examinării chestiunilor în cadrul Comitetului de Etică (Bioetică)	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

6. Documente de referință aplicabile procedurii operaționale:

6.1. Reglementări internaționale:

- Carta Europeană a Drepturilor Pacienților;
- Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată de Adunarea Generală a ONU la 10 septembrie 1948;
- Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, adoptată la 4 noiembrie 1950 la Roma;
- Regulamentul UE nr. 1025/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind standardizarea europeană.

6.2. Reglementări naționale:

- Constituția Republicii Moldova;
- Codul Muncii nr. 154-XV din 28.03.2003, modificată în 2024;
- Legea ocrotirii sănătății nr.411 din 28.03.1995;
- Legea nr. 264 din 27.10.2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic;
- Legea nr.263 din 27.10.2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului;
- Legea integrității nr. 82 din 25.05.2017;
- Legea nr. 133 din 17.06.2017 privind declararea averii și intereselor personale;
- Hotărârea Guvernului nr. 192 din 24.03.2017 cu privire la aprobarea Codului deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului.

6.3. Reglementări interne:

- Organigrama IMSP Institutul de Medicină Urgentă;
- Regulamentul de organizare și funcționare al IMSP Institutul de Medicină Urgentă;
- Ordinul IMSP Institutul de Medicină Urgentă nr.4 din 02.01.2025 „Cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Secției de Management al Calității serviciilor medicale;
- Ordinul IMSP Institutul de Medicină Urgentă nr.32 din 21.01.2025 „Cu privire la aprobarea Codului de etică și deontologie profesională și instituirea Comitetului instituțional de Etică/Bioetică și aprobarea Regulamentului Comitetului de Etică.

7. Definiții ale termenilor utilizați în procedură.

7.1. Abrevieri.

Nr.	Termenul	Definiție
1.	limbaj necorespunzător	expresii și adresări ce prezintă manieră umilitoare, degradantă și violență, ofensând demnitatea acestora
2.	gender	aspectul social al relațiilor, care se manifestă în toate sferele vieții
3.	reclamat	persoană împotriva căreia s-a formulat plângerea cu privire la săvârșirea unei fapte încălcare a Codului de Etică și Deontologie
4.	petiționar	persoană care se consideră victimă și sesizează printr-o plângere despre săvârșirea unei fapte de încălcare a Codului de Etică și Deontologie împotriva sa.
5.	Integritatea profesională	Capacitatea angajatului de a-și exercita obligațiile și atribuțiile legale și profesionale în mod onest, ireproșabil, dând dovadă de o înaltă ținută morală și corectitudine, precum și abilitatea de a-și realiza activitatea în mod imparțial și independent, fără a comite vre-un abuz, respectând interesul public, supremația Constituției Republicii Moldova și a legii.

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura nr. 01/15 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: POS privind modalitatea adresării și examinării chestiunilor în cadrul Comitetului de Etică (Bioetică)	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

6	Respect	Angajatul IMSP IMU este obligat să aibă un comportament onorabil și politicos în relațiile cu persoanele, superiorii, colegii și subordonații, atât în exercitarea funcției, cât și în afara acesteia, precum și să respecte instituțiile statului, valorile sociale și normele deontologice;
7	Umanismul	Apărarea, în mod prioritar, a persoanei ca valoare supremă a societății, a drepturilor și libertăților acesteia
8	Intoleranța (toleranța zero) față de tortură, pedepse sau tratament inuman și degradant	Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante. Toleranța față de cei care vor admite în activitatea lor acte de tortură, tratament inuman sau degradant va fi „zero”.

7.2. Abrevieri.

Abreviere	Termenul abreviat
IMSP IMU	Instituție medico-sanitară publică Institutul de Medicină Urgentă
POS	Procedură operațională de sistem
MS	Ministerul Sănătății

8. Descrierea procedurii (acțiuni)

7.1 Prevenirea cazurilor de încălcare a Codului de Etică și Deontologie

În scopul informării și sensibilizării cu privire la fenomenul încălcării Codului de Etică și Deontologie, angajații/salariații, stagiarii și voluntarii vor fi instruiți la angajare și în cadrul activităților de dezvoltare profesională interne și externe, cu privire la procedura de prevenire, examinare și raportare a cazurilor de încălcare a Codului de Etică și Deontologie

Orice persoană care înaintează o plângere despre preținse fapte de încălcare a Codului de Etică și Deontologie (Anexa nr. 2), precum și persoanele implicate în procesul de examinare ca martori sunt protejate împotriva victimizării și nu vor fi sancționate pentru raportare sau participare în procesul de examinare a cazurilor.

7.2. Examinarea cazurilor de încălcare a Codului de Etică și Deontologie

7.2.1. Examinarea cazurilor de încălcare a Codului de Etică și Deontologie se desfășoară conform procedurii stabilite pentru examinarea plângerilor atribuite în competența Comitetului de Bioetică.

7.2.2. Examinarea cazului de încălcare a Codului de Etică și Deontologie, este confidențială. Acces la informațiile prezentate Comitetului de Bioetică au doar persoanele care au competențe în conformitate cu prevederile prezentului Regulament. Transmiterea informațiilor legate de examinarea plângerii altor persoane decât celor care au competențe stabilite atrage răspundere disciplinară și/sau altă formă de răspundere, în conformitate cu legislația în vigoare.

7.2.3. Concomitent cu inițierea procedurii de examinare a plângerii privind încălcarea Codului de Etică și Deontologie, secretarul Comitetului de Bioetică întocmește un dosar în format electronic și/sau pe suport de hârtie, care conține toate înscrisurile ce se referă la procedura respectivă. Dosarul v-a cuprinde, după caz:

- ✓ Date/informații asupra cazului examinat;
- ✓ Date/informații rezultate din procesul de audiere a victimei;
- ✓ Date/informații rezultate din procesul de audiere a martorului;
- ✓ Date/informații rezultate din procesul de audiere a presupusului făptuitor;
- ✓ Propuneri și recomandări, în baza celor constatate.

7.2.4. Termenul de examinare a plângerii de încălcare a Codului de Etică și Deontologie este unul rezonabil, dar care nu poate depăși 30 de zile calendaristice. Din motive justificate legate de complexitatea cazului, termenul general de examinare poate fi prelungit cu cel mult 15 zile.

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura nr. 01/15 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: POS privind modalitatea adresării și examinării chestiunilor în cadrul Comitetului de Etică (Bioetică)	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

- 7.2.5.** Dacă persoana față de care este formulată plângerea, la momentul examinării cazului de încălcare a Codului de Etică și Deontologie, se află în concediu de odihnă, concediu de studii sau medical, Comitetul de Bioetică va dispune suspendarea examinării plângerii până la revenirea acesteia la serviciu.
- 7.2.6.** Până la etapa de elaborare a propunerilor și recomandărilor cu privire la rezultatele examinării, părțile pot opta pentru soluționarea amiabilă a cazului, cu excepția cazului care constituie încălcare a Codului de Etică și Deontologie cu grad de infracțiune în sensul art. 173 Cod Penal.
- 7.2.7.** În dependență de rezultatele examinării plângerii, Comitetul de Bioetică înaintează către organul căruia i se atribuie dreptul de angajare propuneri și recomandări cu privire la:
- Includerea într-un program de remediere comportamentală a persoanei care a săvârșit sau a admis fapte de încălcare a Codului de Etică și Deontologie, precum și monitorizarea sa pentru o perioadă decisă de către organul căruia i se atribuie dreptul de angajare;
 - Inițierea în privința persoanei care a săvârșit fapte de încălcare a Codului de Etică și Deontologie a procedurii de evaluare a activității în mod extraordinar;
 - Delegarea la cursuri de instruire profesională, precum și, după caz, organizarea de cursuri.
- 7.3. Modul de sesizare și înregistrare:**
- 7.3.1.** Orice persoană (salariat sau pacient) are dreptul să reclame cazurile de încălcare a Codului de Etică și Deontologie la Comitetul de Etică/Bioetică, la Avocatul Poporului sau direct în instanțele de judecată, în modul prevăzut de lege.
- 7.3.2.** Plângerea se depune, în formă electronică sau olografă, și trebuie să conțină următoarele elemente:
- Numele/prenumele și datele de contact ale persoanei care a formulat plângerea;
 - Numele/prenumele ale pretinsului făptuitor sau alte date care pot contribui la identificarea acestuia, dacă sunt cunoscute;
 - Descrierea comportamentului de încălcare a Codului de Etică și Deontologie care constituie obiectul plângerii, cu precizarea locului și timpului în care a avut loc fapta (dacă se cunoaște);
 - Numele/prenumele și datele de contact ale martorilor (în cazul în care aceștia există);
 - Probe sau acte/documente justificative (în cazul în care acestea există);
 - Data depunerii plângerii;
 - Semnătura persoanei care a formulat și depus plângerea.
- 7.3.3.** Plângerea cu referire la încălcarea Codului de Etică și Deontologie se înregistrează în Registrul de evidență a plângerilor pe cazurile de încălcare a Codului de Etică și Deontologie (Anexa 3), unde se indică:
- Data depunerii plângerii;
 - Numele/prenumele persoanei care a formulat plângerea, cu excepția plângerilor anonime și a cazurilor în care se solicită expres depersonalizarea datelor de identitate;
 - Numele/prenumele, funcția persoanei împotriva căreia a fost formulată plângerea;
 - Descrierea pretenției faptei;
 - Măsuri de protecție solicitate/aplicate;
 - Decizia adoptată în urma examinării plângerii.
- 7.3.4.** După înregistrarea plângerii, se face un demers în adresa Comitetului de Bioetică, conform modelului stabilit în Anexa nr. 4. Plângerea cu privire la cazul de încălcare a Codului de Etică și Deontologie se aduce la cunoștința membrilor Comitetului de Bioetică cât de curând posibil, dar nu mai târziu de 72 de ore de la momentul înregistrării.
- 7.3.5.** Măsuri de protecție a persoanei care a depus plângere referitoare la încălcarea Codului de Etică și Deontologie
- 7.3.6.** Persoana care a formulat plângerea cu referire la încălcarea Codului de Etică și Deontologie poate beneficia (la solicitare) de măsuri de protecție împotriva acțiunilor adverse. Măsurile de protecție pot fi aplicate din momentul înregistrării plângerii și până la primirea unei decizii definitive privind încălcarea Codului de Etică și Deontologie în cazul sesizat, prin:

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura nr. 01/15 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: POS privind modalitatea adresării și examinării chestiunilor în cadrul Comitetului de Etică (Bioetică)	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

- a) Schimbarea locului de muncă;
- b) Modificarea programului de lucru;
- c) Modificarea fișei postului.

7.3.7. Cererea prin care se solicită măsuri de protecție împotriva acțiunilor adverse se depune către Comitetul de Bioetică, care decide asupra înaintării propunerii respective organului căruia i se atribuie dreptul de angajare. Cererea prin care se solicită măsuri de protecție împotriva acțiunilor adverse se v-a examina în termen de 72 de ore de la primire.

7.3.8. Dacă sesizarea este anonimă, persoana nu poate beneficia de măsurile de protecție prevăzute la pct. 7.3.6.

7.3.9. Pe durata examinării plângerii privind fapta de încălcare a Codului de Etică și Deontologie, președintele Comitetului de Bioetică poate propune organului căruia i se atribuie dreptul de angajare suspendarea raporturilor de muncă în condițiile prevăzute de Codul Muncii sau una din următoarele măsuri:

- a) Schimbarea locului de muncă;
- b) Modificarea programului de lucru;
- c) Modificarea fișei postului;
- d) Numirea unui mentor responsabil de activitatea acesteia.

7.4. În cazul pornirii urmăririi penale în baza art. 173 CP, suspendarea provizorie din funcție se v-a aplica prin încheierea judecătorului de instrucție, la demersul procurorului, pe un termen de 6 luni, cu posibilitatea prelungirii termenului până la 24 de luni, în condițiile prevăzute la art. 200 alin. (2) Cod de procedură penală. Pentru motive care justifică existența riscului de împiedicare a desfășurării normale a urmăririi penale, prelungirea suspendării provizorii din funcție poate fi dispusă pentru o perioadă care nu poate depăși 48 de luni, calculate cumulativ în cursul urmăririi penale. Prelungirea se dispune prin încheierea judecătorului de instrucție, la demersul motivat al procurorului, pentru fiecare 6 luni. Încheierea judecătorului de instrucție prin care v-a fi aplicată sau prelungită suspendarea din funcție a persoanei învinuite de hărțuire sexuală se expediază în adresa organului căruia i se atribuie dreptul de angajare de către procuror sau grefa instanței de judecată. După expirarea termenului suspendării provizorii stabilit prin încheierea instanței de judecată, persoana revine la locul de muncă, dacă nu există o sentință prin care a fost privat de dreptul de a ocupa anumite funcții. În situația descrisă, președintele Comitetului de Bioetică poate propune conducătorului instituției, în funcție de circumstanțele specifice ale cazului și cu scopul de a asigura un mediu de muncă favorabil, aplicarea față de presupusul făptuitor a uneia sau mai multora dintre măsurile prevăzute la pct. 8.5.4 de mai sus.

7.5. Persoana care a formulat o plângere privind încălcarea Codului de Etică și Deontologie poate înainta către Comitetul de Bioetică o cerere motivată cu privire la menținerea măsurilor de protecție și după primirea unei decizii definitive în cazul sesizat.

8. Responsabilități și răspunderi în derularea activității:

8.1. Pentru angajați

8.1.1. Angajații/salariații IMSP IMU, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, au următoarele obligații:

- a) De a nu recurge la comportamente ce se încadrează în fapte de încălcare a Codului de Etică și Deontologie care constituie infracțiune incriminată în art. 173 Cod Penal;
- b) De a nu admite și a nu tolera faptele de încălcare a Codului de Etică și Deontologie și/sau victimizare;
- c) De a sesiza despre cazurile de victimizare;
- d) De a reacționa în caz de victimizare;
- e) De a contribui la examinarea cauzelor și condițiilor ce au dus la comiterea faptelor de încălcare a Codului de Etică și Deontologie și/sau victimizare.

8.1.2. Exemple de conduită sau comportamente care constituie încălcare a Codului de Etică și Deontologie includ, dar nu se limitează la:

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura nr. 01/15 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: POS privind modalitatea adresării și examinării chestiunilor în cadrul Comitetului de Etică (Bioetică)	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

1. **Conduita fizică** - contact fizic necorespunzător, violență fizică (inclusiv agresiunea sexuală) sau stimulare pentru a solicita favoruri, dacă lezează demnitatea persoanei ori creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare sau insultătoare;
 2. **Conduita verbală** - expuneri privind aspectul, vârsta, viața privată a unei persoane, comentarii sexuale, glume de natură obscenă sau denigrante, avansuri sexuale, invitații nedorite pentru intimitate fizică, insulte legate de sexul persoanei sau alte caracteristici ale sale, trimiterea de mesaje umilitoare, degradante, prin telefon, email sau orice alte mijloace de comunicare, dacă lezează demnitatea persoanei ori creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare sau insultătoare;
 3. **Comportament nonverbal** - afișarea materialelor compromițătoare, dacă lezează demnitatea persoanei ori creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare sau insultătoare;
- 8.1.3. Încălcarea Codului Deontologic al lucrătorului medical și Codului de Etică instituțional se incriminează administrativ sau penal în art. 173 Cod Penal și se realizează prin pretinderea unui act de orice natură, dacă prin aceasta se creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare, discriminatorie sau insultătoare pentru victimă, săvârșită profitând de starea de dependență a victimei sau prin amenințare, cu condiția ca fapta să nu întrunească elementele violului sau ale acțiunilor neconsimțite.
- 8.2. Atribuțiile subiecților responsabili de prevenirea, examinarea și raportarea cazurilor de încălcare a Codului de Etică și Deontologie:
- 8.2.1. Comitetul de Bioetică din cadrul IMSP IMU în procesul de examinare a cazurilor de încălcare a Codului de Etică și Deontologie are următoarele atribuții:
- 1) Examinează plângerile cu referire la încălcarea Codului de Etică și Deontologie și constată încălcări sau neîncalcări ale prevederilor prezentului Regulament;
 - 2) Colectează informații și materiale relevante, inclusiv prin solicitarea de informații și audierea altor persoane care pot deține informații despre cazurile aflate în examinare;
 - 3) Înaintază conducătorului IMSP IMU propuneri concrete privind aplicarea sancțiunilor disciplinare angajaților/salariaților din cadrul instituției în conformitate cu prevederile art.206 – sancțiuni disciplinare din Codul Muncii aprobat prin Legea RM nr.154-XV din 28.03.2003, cu modificările ulterioare, după cum urmează:
 - a) avertisment;
 - b) mustrare;
 - c) mustrare aspră;
 - d) concediere (în temeiurile prevăzute la art.86 alin.(1) lit.g-r)).
 - 4) Decizia finală va fi luată de către organul căruia i se atribuie dreptul de angajare.

Prezenta Procedura Operațională de Sistem v-a fi adusă la cunoștința angajaților/salariaților, inclusiv celor care activează în baza unui contract altul decât contractul individual de muncă, care efectuează voluntariat, stagiul sau care sunt detașați.

9. Anexe, înregistrări, arhivări

Anexa nr.1: Clasificarea actelor după formele de manifestare, gradul de severitate.

Anexa nr.2: Model plângere.

Anexa nr.3: Registrul de evidență a plângerilor cu privire la cazurile de încălcare a Codului de Etică și Deontologie.

Anexa nr.4: Demers către Comitetul de bioetică.

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura nr. 01/15 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: POS privind modalitatea adresării și examinării chestiunilor în cadrul Comitetului de Etică (Bioetică)	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

Anexa 3

REGISTRUL
DE EVIDENȚĂ A PLÂNGERILOR CU PRIVIRE LA CAZURILE
DE ÎNCĂLCARE A CODULUI DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE

[illegible]

Semnătură

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura nr. 01/15 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: POS privind modalitatea adresării și examinării chestiunilor în cadrul Comitetului de Etică (Bioetică)	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

10. Cuprins:

Numărul componenței în cadrul procedurii operaționale	Denumirea componenței din cadrul procedurii operaționale	Pag
1	Coperta	1
2	Lista responsabililor de elaborare	2
3	Lista responsabililor la care se difuzează ediția	2-4
4	Scopul	4
5	Domeniul de aplicare	4
6	Documente de referință	5
7	Definiții și prescurtări ale termenilor	5-6
8	Descrierea procedurii	6-8
9	Responsabilități și răspunderi în derularea activității	8-9
9	Anexe:	9
11	Anexa nr.1	11-12
13	Anexa nr.2	13
14	Anexa nr.3	14
15	Anexa nr.4	15
10	Cuprins	10

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura nr. 01/15 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: POS privind modalitatea adresării și examinării chestiunilor în cadrul Comitetului de Etică (Bioetică)	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

Anexa 1

**CLASIFICAREA ACTELOR DE ÎNCALCARE A CODULUI DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE
DUPA FORMELE DE MANIFESTARE ȘI GRADUL DE SEVERITATE**

Forme de manifestare	Grad de severitate		
	ușor	mediu	grav
1. Fizice			
mângaieri, îmbrățișări, atingeri ale corpului/hainelor		×	
atingeri într-o manieră sexuală, ciupituri, masaj		×	×
atingerea/frecarea aparent accidentală a unor părți ale corpului altei		×	×
expunere indecenta	×	×	×
blocarea trecerii, agresiune fizică		×	×
comportament criminal, inclusiv agresiune sexuală, urmărire			×
tentative de viol, viol etc.			×
2. Verbale			
comentarii nedorite despre viața privată sau sexuală a persoanei		×	
discutarea propriei vieți sexuale			
propuneri și avansuri sexuale directe		×	×
discuții explicit sexuale		×	×
remarci indiscrete	×	×	
folosirea de expresii și porecle cu conotații sexuale		×	
insinuări de natură sexuală		×	×
comentarii sugestive despre înfățișarea, corpul persoanei sau vestimentația acesteia		×	
comentarii sexuale și glume		×	×
emiterea de sunete cu caracter sexual, fluierături cu tentă sexuală		×	×
amenințări			×
insulte obscene		×	×
promisiuni în schimbul favorurilor sexuale		×	
răspândirea zvonurilor despre o persoană	×	×	
3. Nonverbale/posturale			
gesturi sexuale sugestive		×	
invadarea spațiului personal/intim al unei persoane prin apropierea nepermisa de acea persoană	×	×	
expunerea indecenta a unor părți ale corpului etc.		×	
4. Scrise/grafice			
trimiterea unor poze/desene cu tentă pornografică		×	
trimiterea de mesaje, mesaje telefonice, e-mailuri amenințătoare		×	×
afișarea de imagini grafice sexuale, postere sau fotografii			
comunicări ofensatoare	×	×	

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura nr. 01/15 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: POS privind modalitatea adresării și examinării chestiunilor în cadrul Comitetului de Etică (Bioetică)	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

5. Psiho-emotionale			
amenintari, constrangeri, abuz de autoritate prin condiționarea obtinerii unor beneficii in plan profesional de acceptare a		×	×
obligarea subaltemilor sa poarte imbracaminte sumara la locul de			×
insistențe privind acceptarea unei invitații sau a începerii unei relații, urmarirea persoanei		×	×
sabotarea muncii unei persoane	×	×	
umilirea publica a persoanei		×	×
excluderea persoanei de la anumite activitati, din echipe de lucru, de	×	×	
6.Comportament conform functiei			
Asumarea unor prioritati pentru avantaj personal		×	
Depasirea atributiilor de serviciu conform fișei de post			×
Neindeplinirea atributiilor de serviciu conform fișei de post			
7.Comportament catre pacient sau reprezentantii legal! Ai acestora			
Lezarea drepturilor pacientului		×	
Nerespectarea protocolului clinic aprobat nefundat			×
Atitudine neprofesionista, denigratoare sau inumana			×

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura nr. 01/15 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: POS privind modalitatea adresării și examinării chestiunilor în cadrul Comitetului de Etică (Bioetică)	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

Anexa 2

PLANGERE

Subsemnata/Subsemnatul _____

(nume, prenume)

deținând funcția de _____ în cadrul _____

(funcției)

(subdiviziunea)

date de contact: _____

(telefon, e-mail)

informez despre următoarele: _____

(descrierea pretensei fapte de încălcare a Codului de Etică și Deontologie)

Reclamant _____

(nume, prenume, funcția deținută)

Martor _____

(nume, prenume, funcția deținută)

Probe sau acte/documente justificative: _____

Semnătura

Data: _____

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura nr. 01/15 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: POS privind modalitatea adresării și examinării chestiunilor în cadrul Comitetului de Etică (Bioetică)	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

Anexa 4

DEMERS
CĂTRE COMITETUL DE ETICĂ/BIOETICĂ

Prin prezentul, dna/dl _____ din cadrul
(nume, prenume)

_____ pretinzând că a fost
(subdiviziunea)

supusă/s unui tratament necorespunzător sau încălcare Codului de Etică și Deontologie în următoarele
circumstanțe

s-a adresat cu o plângere către Comitetul de Etică (Bioetică) _____
(nume, prenume)

pe data de _____, ora _____.

Persoana a fost informată, privind la drepturile sale, inclusiv de a depune plângere la Procuratură/poliție pe
faptul dat.

Plângerea a fost înregistrată în Registrul de evidență a plângerilor cu privire la cazurile de încălcare a
Codului de Etică și Deontologie cu nr. _____.

Responsabil Unitate Gender

Semnatura